

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

ממטח
המרכז לטכנולוגיה חינוכית

חידון התנ"ך לנוער, תשע"ב

"גְבוּר בְּאֶרֶץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ דוֹר יִשְׂרָאֵל יְבָרְכֶךָ" (תהלים קיב, 2)

החידון המחוזי לבתי הספר הממלכתיים

מרכז החידון

שלמה ונטורה

מחברות השאלות

רחל בורובסקי, מרים בלומנטל, תמר סלהוב

הוועדה הארצית

ד"ר רוני מגידוב, הדר טרפר וכטל, אביעד שלמה מוריה

© כל הזכויות שמורות

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל חברה ונוער

לכל שוחרי לימוד התנ"ך, ברכת שלום!
מינהל חברה ונוער במשרד החינוך מופקד מטעם המשרד על עריכת חידוני התנ"ך לנוער במדינת ישראל. מינהל חברה ונוער רואה לו לכבוד למלא שליחות חינוכית נעלה זו, שעיקרה יצירת יחס של אהבה אל ספר הספרים בלבותיהם של בני הנעורים, בבחינת "ואהיה שעשועים יום יום".
לצד הלימוד הפורמאלי, השיטתי והמחייב של התנ"ך, החידון משמש גורם מדרבן לקניית בקיאות וידע מקיפים מתוך שמחה והנאה.
החידון מעלה את יוקרתו של התנ"ך בעיני תלמידי בתי הספר העל-יסודיים, שכן הוא מעניק לזוכים בו כבוד ויקר והערכה רבה מצד הורים, מורים וחברים. בזכות מסירותם והתלהבותם של אנשי מינהל חברה ונוער במשרד הראשי ובמשרדים המחוזיים, הצלחנו לשתף בחידון תלמידים רבים, מכל סוגי בתי הספר. בכל הנוגע להתעניינות בספר התנ"ך ולשקידה על לימודו, אנו בעיצומו של תהליך החזרת עטרה ליושנה.
עם סגל העוסקים בארגון החידונים נמנים חתני תנ"ך צעירים ופעילי נח"ת - נוער חובב תנ"ך, שנותנים תנופה רבה להצלחת החידונים. במיוחד ראוי לציין את הרוח הרעננה והצעירה הניכרת בחיבור השאלות, בתוכן, בניסוחן ובהצגתן במהלך החידונים הפומביים.

ב ב ר כ ה,

יוסי לוי
מנהל מינהל חברה ונוער

החידון המחוזי תשע"ב תקנון החידון וסדריו

שלבי החידון

א. מבחן מיון בכתב.

ב. חידון פומבי.

א. מבחן המיון בכתב

1. המבחן יתקיים במועד שייקבע, לפני החידון הפומבי.
2. במבחן מוקדם זה ניתן לצבור עד 50 נקודות. הנקודות שיצטברו בשלב זה ייקפו לזכותם של הנבחנים בשלב הבא.
3. משתתפים במבחן חתני וכלות התנ"ך של בתי הספר, וסגניהם.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון זה שלושה שלבים.
2. משתתפים בו 16-18 הנבחנים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון.
3. הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייקפו לזכותם בשלב זה.
4. שלב א: בשלב זה יוצגו סרטונים. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות ל-3-4 מתמודדים. לכל מתמודד/ת תוצג שאלה אחת, בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד/ת ב-8 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותם ב-16 נקודות. עם סיום מחזור השאלות הזה, ירדו כל המתמודדים מן הבמה.
5. שלב ב: משחק מחשב. בשלב זה ישתתפו 7-8 מתמודדים – אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. לפני המתמודדים יוצג משחק מחשב ובו 12 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף רק לאחר שהמשבצת נבחרה.
6. המתמודדים יבחרו באקראי משבצת, וישיבו על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו ב-20 נקודות.
7. בתום שלב זה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו 4-5 מתמודדים – אלה שזכו בניקוד הגבוה ביותר.
8. שלב ג: שלב השאלה הזהה. בשלב זה יישאלו המתמודדים 7 שאלות זהות בכתב. כל מתמודד יקבל טוש ולוח מחיק.
9. המנחה יקריא את השאלה בקול. המתמודדים יכתבו את תשובתם על הלוח המחיק, ויציגו אותה לפני השופטים. למתמודדים יהיו 60 שניות לכל היותר להשיב על השאלה. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל שבע השאלות יזכו ב-14 נקודות.
10. שלושת המתמודדים שיזכו בניקוד הגבוה ביותר, יעלו לשלב הארצי.
11. אם יותר משלושה מתמודדים ישיגו ניקוד זהה, יציג המנחה שאלות בעל פה למתמודדים, עד שתושג הכרעה.

סדר הצגת השאלות לנבחנים

1. הנבחנים ישובו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל נבחן, יוצב שלט עם שמו (שם פרטי ואחריו שם משפחה) ושם בית הספר שהוא לומד בו.
2. סדר הצגת השאלות לנבחנים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. כל נבחן יקבל את שאלתו בכתב לפני הצגתה בפומבי בקול, ויענה מיד עם הצגתה. השאלות יימסרו לנבחנים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה הנבחן תשובה מלאה על שאלתו, יכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
5. ענה הנבחן תשובה חלקית, ייועץ היושב ראש בחבריו השופטים וכריז את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
6. לא ענה הנבחן על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם הנבחן.

חבר השופטים

1. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן זכה בהן. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד ועל סיכומו.
3. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם הנבחן לא השיב תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד בקריאת חלק מהתשובות את חבריו השופטים ואת המנחה.
5. היושב ראש יורה למנחה להכריז בסוף החידון את שמות חתן/כלת המחוז והסגנים.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד (בין שלב לשלב).
7. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין את המשתתפים ואת חבר השופטים לבמה.
3. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא את השאלות.
5. מכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
6. מכריז את שמות העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
7. מכריז את שמות חתן/הכלה והסגנים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המשתתפים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. שלושת הנבחנים בעלי הניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן/כלת התנ"ך המחוזי/ת וסגניו/ה. סדר ההכתרה יהיה מן הסגן השני לסגן הראשון, וממנו לחתן/לכלה. במקרה של ניקוד זהה יוכרז על יותר מחתן או כלה אחד או אחת.
3. בכל מקרה לא יעלו לחידון הארצי יותר משלושה זוכים. במקרה של ניקוד זהה למקום השלישי והרביעי, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות, עד להכרעה ביניהם.
4. לכל אחד מהזוכים תוענק התעודה המתאימה ופרסים. שלושת הזוכים ייצגו את המחוז בחידון התנ"ך הארצי.

07/02/2012

משרד החינוך - מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך לנוער, תשע"ב

"גְבוּר בְּאֶרֶץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ דוֹר יִשְׂרָאֵל בְּכֶךְךָ" (תהלים קיב, 2)

החידון המחוזי לבתי הספר הממלכתיים

מבחן בכתב

שם: _____

כיתה: _____

בית הספר: _____

טלפון (פרטי): _____

זמן הבחינה: 45 דקות

ניקוד: _____

חומר הלימוד לחידון:

בראשית: כל הספר
שמות: א-כד, לא-לד **במדבר:** י-יז, כ-כה, כז, לב
יהושע: א-יא, יד, יז-יח, כב-כד **שמואל א:** כל הספר **שמואל ב:** כל הספר
מלכים א: כל הספר **מלכים ב:** כל הספר **יונה:** כל הספר **רות:** כל הספר

בחידון זה 25 שאלות. כל תשובה מזכה ב-2 נקודות.
כל נבחן ונבחנת יכולים לצבור בשלב זה עד 50 נקודות. הנקודות שיצברו ייזקפו לזכותם בשלבי החידון הפומבי

מחברות השאלות

רחל בורובסקי, מרים בלומנטל, תמר סלהוב

בהצלחה!

בחידון 25 שאלות.

הקיפו בעיגול את האות של התשובה הנכונה.

שאלה 1

בסוף ימיו סבל דוד המלך מקור, וכדי שיוכל להתחמם חיפשו אנשיו "נְעֲרָה יָפָה בְּכָל גְבוּל יִשְׂרָאֵל". את מי מצאו?

- א. את שולמית
- ב. את נעמה
- ג. את אבישג
- ד. את תמר

שאלה 2

איזו מחלה קיבלה מרים כעונש על הדברים שאמרה על משה, "עַל אֲדוֹת הָאִשָּׁה הַכְּשִׁית אֲשֶׁר לָקַח?"

- א. ספחת
- ב. צרעת
- ג. שחין
- ד. דבר

שאלה 3

מה מקור השם "גִּלְגָּל" במקרא?

- א. גל האבנים שהוקם במקום לאחר מעבר הירדן
- ב. חרפת מצרים שנגולה מעל העם לאחר שנימולו שם הזכרים
- ג. המעגל שעשה שמואל שסבב כשופט בין הגלגל, המצפה ובית אל
- ד. הגלגל של מרכבת האש של אליהו שעלה לשמים בקרבת הגלגל

שאלה 4

"וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ מְדַרְכּוֹ הַרְעָה וּמִן הַחֶמֶס אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם". על מי נאמרו הדברים?

- א. על אנשי נינוה
- ב. על אנשי סדום
- ג. על חזקיהו, אֱלִיקִים, שְׁבַנָּא הַסֵּפֶר וּזְקַנֵי הַכֹּהֲנִים
- ד. על תושבי יריחו

שאלה 5

אחרי איזה אירוע נאמר: "יִצְרָר לֵב הָאָדָם רַע מְנַעֲרִיו"?

- א. אחרי בניית מגדל בבל
- ב. אחרי חטא גן העדן
- ג. אחרי המבול
- ד. אחרי רצח הבל בידי קין

שאלה 6

על מי ובאיזה אירוע נאמר: "וַיִּהְיֶי יָדָיו אָמוּנָה עַד בֵּא הַשֶּׁמֶשׁ"?

- א. על יהושע במלחמה נגד העי
- ב. על משה במלחמה נגד עמלק
- ג. על אברהם בברית בין הבתרים
- ד. על אליהו במעמד הכרמל

שאלה 7

בתקופת המלך חזקיהו, עלו האשורים על ערי יהודה וכבשו אותן. מי היה המלך האשורי באותה תקופה?

- א. סנחריב
- ב. שלמנאסר
- ג. סיא
- ד. נבוכדנאצר

שאלה 8

למי נאמר: "כִּי כָּל הָעֵדָה כָּלָם קִדְּשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'?"

- א. לדתן ולאבירם
- ב. ללוי ולשמעון
- ג. לנדב ולאביהוא
- ד. למשה ולאהרן

שאלה 9

"וַיִּלְךָ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן וַאֲחִיקָם וְעַכְבּוֹר וְשַׁפָּן וְעֵשִׂיָּה אֶל חִלְדָּה הַנְּבִיאָה". מי שלח אותם?

- א. מנשה
- ב. חזקיהו
- ג. יאשיהו
- ד. יהויכין

שאלה 10

על מי נאמר, ובאילו נסיבות: "גַּם כִּיחַ לֹא הָיָה בוֹ כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה?"

- א. על שאול בעת הביקור אצל בעלת האוב
- ב. על משה במעמד הר סיני
- ג. על הנער המצרי שמצאו אנשי דוד בשדה
- ד. על יונה לאחר נבואתו על נינוה

שאלה 11

מי אמר למי: "הַשְּׁלוֹם אִתָּה אָחִי?"

- א. יואב לעמשא
- ב. יעקב לעשיו
- ג. יהודה ליוסף
- ד. דוד לאליאב

שאלה 12

"וַתָּבֵא לְנִסְתּוֹ בְּחֵידוֹת". במי מדובר?

- א. בבת שבע
- ב. בבת פרעה
- ג. במלכת שבא
- ד. באישה החכמה מתקוע

שאלה 13

על מי נאמר: "וְהִרְבִּיתִי אֹתוֹ בְּמַאֲד בְּמַאֲד שָׁנִים עֶשְׂרֵי נְשִׂאִים יוֹלִיד וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל"?

- א. על ישמעאל
- ב. על יעקב
- ג. על עשיו
- ד. על יצחק

שאלה 14

על איזו מכה אמרו הַחֲרָטָמִם אֶל פְּרַעֲהוּ: "אֶצְבַּע אֱלֹהִים הוּא"?

- א. על מכת דם
- ב. על מכת צפרדע
- ג. על מכת כינים
- ד. על מכת דָּבָר

שאלה 15

מי אמר למי: "הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלֶיךָ אֲשֶׁר בָּאוּ לְבֵיתְךָ"?

- א. שליחי מלך יריחו לרחב
- ב. אנשי סדום לאשת לוט
- ג. אנשי אבשלום לאישה מבחורים
- ד. אלישע לאישה מנשי בני הנביאים

שאלה 16

בתקופתו של איזה מלך נאמרה הנבואה: "וּמְחִיתִי אֶת יְרוּשָׁלַם כְּאֲשֶׁר יִמְחָה אֶת הַצְּלַחַת?"

- א. בתקופתו של המלך יאשיהו
- ב. בתקופתו של המלך מנשה
- ג. בתקופתו של המלך אחאב
- ד. בתקופתו של המלך צדקיהו

שאלה 17

"נִיְהִי בִימֵי שְׁפֹט הַשִּׁפְטִים נִיְהִי רָעַב כְּאֲרָץ". מה עשה האיש מבית לחם יהודה כדי להתגבר על הרעב?

- א. עבר לגור בשדי מואב
- ב. זרע גידולי חיטה
- ג. ירד למצרים
- ד. התפלל לאלוהיו

שאלה 18

מה שמו של בנו נכה הרגליים של יהונתן (בן שאול)?

- א. מפיב'שת
- ב. אַרְמֹנִי
- ג. מְלִכִישַׁע
- ד. מיכא

שאלה 19

מי אמר למי: "שִׁים נָא כְבוֹד לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵן לוֹ תוֹכָה וְהִגַּד נָא לִי מָה עָשִׂיתָ?"

- א. יהושע לעכן, שמעל בחרם יריחו
- ב. שמואל לשאול, שלא מילא אחר צו ה' במלחמה נגד עמלק
- ג. משה לאהרון, לאחר חטא העגל
- ד. משה למקושש העצים ביום השבת

שאלה 20

"וַיְהִי הַשְּׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם". על מי הושלכו האבנים?

- א. על חמשת מלכי האמורי
- ב. על אנשי סדום
- ג. על המצרים
- ד. על חיל אשור

שאלה 21

"כִּי מְרֹב שִׁיחֵי וְכַעֲסֵי דִבְרָתַי עַד הִנֵּה". מי אמרה את הדברים?

- א. חנה
- ב. מיכל
- ג. רחל
- ד. רבקה

שאלה 22

מדוע התחפשו אנשי גבעון לאנשים מארץ רחוקה?

- א. כדי שבני ישראל ירחמו עליהם, בגלל הדרך הארוכה שעשו
- ב. כדי שבני ישראל יחשבו שהם אינם כנענים ויכרתו אתם ברית
- ג. כדי שהנשיאים יעריכו את המאמץ שלהם ויסיכמו לכרות אתם ברית
- ד. כדי שיהושע יהפוך אותם לחוטבי עצים ולשואבי מים

שאלה 23

"וַיִּטְמַן אֹתָם יַעֲקֹב פַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם שָׁכָם". מה טמן יעקב?

- א. את חפציה של דבורה, המינקת של רבקה
- ב. את השלל שנלקח מאנשי העיר שכם על ידי בניו
- ג. את אלוהי הנכר שהיו בידי בני משפחתו ואת הנזמים שבאזניהם
- ד. את חפציה של רחל שמתה בדרך

שאלה 24

"למה קלל הפלג המת הזה את אדני המלך". על מי נאמרו הדברים?

- א. על שמעי בן גרא
- ב. על שבע בן בכרי
- ג. על גליית
- ד. על נבל הכרמלי

שאלה 25

על מי נאמר: "ואשר הוא עשה ה' מצליח"?

- א. על יוסף במצרים
- ב. על יהושע בכיבוש הארץ
- ג. על דוד במלחמותיו
- ד. על יעקב בחרן

בהצלחה!

חידון התנ"ך המחוזי לבתי ספר ממלכתיים תשע"ב

דף תשובות

מס' השאלה	התשובה	האות	המקור
1	את אבישג	ג	מלכים א א, 3
2	צרעת	ב	במדבר יב, 10
3	חרפת מצרים שנגולה מעל העם לאחר שנימולו שם הזכרים	ב	יהושע ה, 9
4	על אנשי נינוה	א	יונה ג, 8
5	אחרי המבול	ג	בראשית ח, 12
6	על משה במלחמה נגד עמלק	ב	שמות יז, 12
7	סנחריב	א	מלכים ב יח, 13
8	למשה ולאהרון	ד	במדבר טז, 3
9	יאשיהו	ג	מלכים ב כב, 12-14
10	על שאול בעת הביקור אצל בעלת האוב	א	שמואל א כח, 20
11	יואב לעמשא	א	שמואל ב כ, 9
12	מלכת שבא	ד	מלכים א י, 1
13	על ישמעאל	א	בראשית יז, 20
14	על מכת כינים	ג	שמות ח, 15
15	שליחי מלך יריחו לרחב	א	יהושע ב, 3
16	בתקופתו של המלך מנשה	ב	מלכים ב כא, 13
17	עבר לשדי מואב	א	רות א, 1
18	מפיבשת	א	שמואל ב ד, 4
19	יהושע לעכן שמעל בחרם יריחו	א	יהושע ז, 19
20	על חמשת מלכי האמורי	א	יהושע י, 11
21	חנה	א	שמואל א א, 16
22	כדי שבני ישראל יחשבו שהם אינם כנענים ויכרתו אתם ברית	ב	יהושע ט, 3-6
23	את אלוהי הנכר והנזמים של בני משפחתו	ג	בראשית לה, 4
24	על שמעי בן גרא	א	שמואל ב טז, 9
25	על יוסף במצרים	א	בראשית לט, 23

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים

השלב הראשון

צדק וצדקה מאז ועד היום

שאלות בעקבות סרטונים

בחלק זה יוקרנו סרטונים העוסקים בנורמות חברתיות ובערכים.

לאחר כל סרטון יוצגו לשלושה מתמודדים שאלות הקשורות בנושא הסרטון.

בכל שאלה שני חלקים.

תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן/ת ב-8 נקודות.

תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן/ת ב-16 נקודות.

סרטון ראשון: החלש בחברה

שאלה 1:

החוק המקראי מגן על החלשים בחברה. בקרב החלשים בחברה המקראית נכללו, בין השאר, ה"גרים" - נוכרים שבאו להתיישב בארץ.

אישה אמרה: "מדוע מצאתי חן בעיניך להפירני ואנכי נכרָה".

א. מי אמרה את הדברים?

ב. מהיכן הגיעה האישה שאמרה את הדברים?

תשובה:

א. רות

ב. משדה מואב

"ותאמר רות המואבית אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא

חן בעיניו ותאמר לה לכי בתי:"

"ויאמר בעז אל רות הלוא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר וגם לא תעבורי

מזה וכה תדבקין עם נערתִי: עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן הלוא צויתי

את הנערים לבלתי נגעך וצמת והלכת אל הפלים ושתית מאשר ישאבון הנערים:

ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להפירני ואנכי

נכרָה:" (רות ב, 2, 8-10)

סרטון ראשון: החלש בחברה

שאלה 2:

החוק המקראי מגן גם על האלמנות. האלמנות היו לרוב חסרות משען ומגן, ולכן הקפידו לחוקק חוקים אשר יגנו עליהן.

”וַיֹּאמֶר [...] שְׁבִי אֶל־מְנָה בֵּית אָבִיךָ עַד יִגְדַּל [...] בְּנֵי כִי אָמַר פֶּן יָמוּת גַּם הוּא כְּאַחֲרֵי.”

א. מיהי האלמנה שמדברים אליה בפסוק?

ב. מהו החוק שלא התקיים כלפי האלמנה?

תשובה:

א. תמר

ב. חוק הייבום

”וַיֹּאמֶר יְהוָה לְאוֹנָן בֵּא אֶל אִשְׁתְּ אָחִיךָ וַיְבִיֵם אֹתָהּ וְהָקָם זֶרַע לְאָחִיךָ : וַיִּדַע אוֹנָן כִּי

לֹא לוֹ יִהְיֶה הַזֶּרַע וְהָיָה אִם בָּא אֶל אִשְׁתְּ אָחִיו וְשָׁחַת אַרְצָה לְבִלְתִּי נָתַן זֶרַע לְאָחִיו :

וַיִּרַע בְּעֵינָיו ה' אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמָת גַּם אֹתוֹ : וַיֹּאמֶר יְהוָה לְתָמָר פְּלֹתוֹ שְׁבִי אֶל־מְנָה בֵּית

אָבִיךָ עַד יִגְדַּל שְׁלָה בְנֵי כִי אָמַר פֶּן יָמוּת גַּם הוּא כְּאַחֲרֵי וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית

אָבִיהָ: ” (בראשית לח, 8-11)

סרטון ראשון: החלש בחברה

שאלה 3:

בחברה המקראית הגרים נחשבו לבני המעמד הנמוך. החברה מצאה לשמור עליהם ולזכור כי גם בני ישראל היו בעברם במעמד של גרים.

- א. מי הסביר את שמו של בנו כך: "כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה?"
- ב. מהו שמו של הבן?

תשובה:

- א. משה
- ב. גרשם

"וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת צִפּוֹרָה אִשְׁתׁ מֹשֶׁה אַחַר שְׁלוּחֵיהֶּ: וְאֵת שְׁנֵי בָנָיָהּ אֲשֶׁר שָׂם הָאֱלֹהִים לְגֵרָשִׁים כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה: וְשֵׁם הָאֱלֹהִים אֲלִיעֶזֶר כִּי אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי וַיִּצְלַנִּי מִחַרְבַּת פְּרַעֲה: " (שמות יח, 2-4)

סרטון שני: תכונות השופט

שאלה 1:

אחד התפקידים של המלך במקרא היה לעשות משפט וצדקה.

א. מי היה המלך שביקש "ונתת לעבדך לב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע"?

ב. היכן התרחש האירוע שבו ביקש המלך את הדברים?

תשובה:

א. שלמה

ב. בגבעון

"ויאָהב שְׁלֹמֹה אֶת ה' לְלֶכֶת בְּחֻקֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבַּמֹּת הוּא מְזַבֵּחַ וּמִקְטִיר: וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לְזִבְחַ שָׁם כִּי הִיא הַבַּמָּה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֲלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמְזַבֵּחַ הַהוּא: בְּגִבְעוֹן נִרְאָה ה' אֶל שְׁלֹמֹה בְּחֻלּוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׂאֵל מָה אֲתֵן לְךָ: וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אֶתֶּה עֹשִׂיתָ עִם עַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי חֶסֶד גְּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לִפְנֵיךָ בְּאַמֶּת וּבְצַדִּיקָה וּבִישֻׁרֵת לִבָּב עִמָּךְ וַתִּשְׁמַר לוֹ אֶת הַחֶסֶד הַגְּדוֹל הַזֶּה וַתִּתֵּן לוֹ בֶּן יִשָּׁב עַל כִּסְאוֹ כִּיֹּם הַזֶּה: וַעֲתָה ה' אֱלֹהֵי אֶתֶּה הַמְּלַכֶּת אֶת עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאַנְכִי נֶעַר קִטָּן לֹא אֲדַע צֵאת וְבֹא: וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עִמָּךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ עִם רַב אֲשֶׁר לֹא יִמְנָה וְלֹא יִסְפֹּר מִרֹב: וַנִּתֵּת לְעַבְדְּךָ לֵב שִׁמְעַ לְשֹׁפֵט אֶת עַמְּךָ לְהִבִּין בֵּין טוֹב לְרָע כִּי מִי יוּכַל לְשֹׁפֵט אֶת עַמְּךָ הַכְּבֹד הַזֶּה:" (מלכים א ג, 9-3)

סרטון שני: תכונות השופט

שאלה 2:

כשלושה חודשים לאחר יציאת מצרים מינה משה שרים שישפטו את העם: "אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי אֱמֶת שִׁנְאֵי בְּצַע [...] וְשֹׁפְטוּ אֶת הָעָם".

- א. מי הציע למשה למנות שופטים (שרים) על העם?
- ב. מדוע הוא הציע למשה למנות שופטים על העם?

תשובה:

- א. יתרו
- ב. כדי להקל מעל משה את עול השיפוט של העם

"וַיֹּאמֶר חִתָּן מֹשֶׁה לֹא טוֹב הַדְּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה: נָבִל תִּבְלֶגְם אַתָּה גַם הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי כָבֵד מִמֶּךָ הַדְּבָר לֹא תוּכַל עֲשֹׂהוּ לְבַדְּךָ: " (שמות יח, 17-18)

סרטון שני: תכונות השופט

שאלה 3:

שמואל היה השופט האחרון. הוא משח את המלך הראשון, ושינה את צורת ההנהגה בישראל.

- שני בניו של שמואל היו שופטים בבאר שבע, אך נאמר עליהם שהם לא הלכו בדרכי אביהם.
- א. מנה/מני שם של אחד מהם.
- ב. מה היה אחד החטאים שביצעו?

תשובה:

- א. יואל ואביה
- ב. היטו משפט ולקחו שוחד (מספיק לציין אחת מהתשובות)

”וַיְהִי כַּאֲשֶׁר זָקַן שְׁמוּאֵל וַיִּשָּׂם אֶת בְּנָיו שְׂפָטִים לְיִשְׂרָאֵל: וַיְהִי שֵׁם בְּנוֹ הַבְּכוֹר יוֹאֵל וְשֵׁם מְשֻׁנְהוֹ אֲבִיָּה שְׂפָטִים בְּבָאֵר שְׁבַע: וְלֹא הָלְכוּ בְנָיו בְּדַרְכֵי וַיִּטּוּ אַחֲרַי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ שֹׁחַד וַיִּטּוּ מִשְׁפָּט:” (שמואל א ח, 1-3)

סרטון שלישי: שקיפות המשפט (שער העיר)

שאלה 1:

בימי המקרא השופטים ישבו בשערי העיר והמשפט התנהל לנגד עינו הפקוחה של העם.

על אדם אחד מסופר כי: "וְהַשְּׂפִיטִים [...] וְעָמַד עַל יַד דֶּרֶךְ הַשְּׁעָר וַיְהִי כָּל הָאִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ רִיב לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁפָּט [...] וַיֹּאמֶר אֵלָיו [...] רְאֵה דְבָרֶיךָ טוֹבִים וְנִכְחָסִים".

א. מי האיש?

ב. מה הייתה המטרה של האיש בדבריו אלה?

תשובה:

א. אבשלום

ב. לגנוב את לב העם / לתפוס את מקומו של אביו / להיות מלך (מספיק לציין אחת מהתשובות)

"וַיְהִי מֵאַחֲרַי כֵּן נִיעַשׁ לוֹ אֲבִשְׁלוֹם מְרֻכָּבָה וְסָסִים וְחֻמְשִׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו : וְהַשְּׂפִיטִים אֲבִשְׁלוֹם וְעָמַד עַל יַד דֶּרֶךְ הַשְּׁעָר וַיְהִי כָּל הָאִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ רִיב לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁפָּט וַיִּקְרָא אֲבִשְׁלוֹם אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֵי מִזֶּה עִיר אַתָּה וַיֹּאמֶר מֵאַחַד שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל עֵבֶדְךָ : וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבִשְׁלוֹם רְאֵה דְבָרֶיךָ טוֹבִים וְנִכְחָסִים וְשִׂמְעֵ אִין לְךָ מֵאַת הַמֶּלֶךְ : וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוֹם מִי יִשְׁמְנִי שִׁפְט בְּאַרְץ וְעָלִי יָבוֹא כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ רִיב וּמִשְׁפָּט וְהִצְדַּקְתִּיו : וְהָיָה בְּקִרְבִּי אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ וְשָׁלַח אֶת יָדוֹ וְהִחֲזִיק לוֹ וְנָשַׁק לוֹ : נִיעַשׁ אֲבִשְׁלוֹם כְּדָבָר הַזֶּה לְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָבֹאוּ לְמִשְׁפָּט אֶל הַמֶּלֶךְ וַיִּגְנֹב אֲבִשְׁלוֹם אֶת לֵב אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל : " (שמואל ב טו, 1-6)

סרטון שלישי: שקיפות המשפט (שער העיר)

שאלה 2:

שער העיר היה אזור הכניסה לעיר שבה התנהל המסחר והמשפט ובה נערכו התכנסויות ואספות עם.

מסופר על ארבעה מצורעים שישבו בשער העיר בזמן רעב: "וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְצֻרְעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר [...]". הרעב בעיר היה תוצאה של מצור ששם צבא ארם.

א. בשערה של איזו עיר ישבו המצורעים?

ב. מה החליטו לעשות ארבעת המצורעים כדי להתגבר על הרעב?

תשובה:

א. בשער העיר שומרון

ב. הם החליטו ללכת למחנה ארם כדי לנסות ולקבל מהם אוכל

"וַיֹּאמֶר אֱלִישֶׁע שְׁמְעוּ דְבַר ה' כֹּה אָמַר ה' כָּעֵת מָחָר סָאָה סִלַּת בָּשָׂקָל וְסָאֲתַיִם שְׁעָרִים בָּשָׂקָל בְּשַׁעַר שִׁמְרוֹן: וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ נִשְׁעַן עַל יָדוֹ אֶת אִישׁ הָאֵלֹהִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה ה' עֹשֶׂה אַרְבּוֹת בְּשָׂמַיִם הִיִּהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַנֹּכַח רֹאֵה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל: וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְצֻרְעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד מָתָנוּ: אִם אֲמַרְנוּ נְבוֹא הָעִיר וְהָרַעַב בָּעִיר נִמְתָּנוּ שָׁם וְאִם יִשְׁבְּנוּ פֹה נִמְתָּנוּ וְעַתָּה לָכֵן וְנִפְלָה אֵל מִחַנְהָ אָרָם אִם יִחַיְנוּ נַחֲיָה וְאִם יָמִיתְנוּ נִמְתָּנוּ: " (מלכים ב ז, 4-1)

סרטון שלישי: שקיפות המשפט (שער העיר)

שאלה 3:

בשערי העיר נערכו טקסים פומביים. בחלק מטקס שנערך בשער של עיר מסוימת נאמר הפסוק:

”יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיקה את בית ישראל”.

א. מיהי האישה ?

ב. בשעריה של איזו עיר נערך הטקס?

תשובה:

א. רות המואבייה

ב. בשער בית לחם

”וגם את רות המואבייה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא

יפרת שם המת מעם אחריו ומשער מקומו עדים אתם היום: ויאמרו כל העם אשר

בשער והזקנים עדים יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיקה

את בית ישראל ועשה-חיל באפרכתה וקרא שם בבית להם:” (רות ד, 10-11)

סרטון רביעי: כיבוד הורים

שאלה 1:

בכל התרבויות של ימי קדם נחשבה חובת הבנים לכבד את הוריהם לעיקרון טבעי ובסיסי.

- א. "וַיִּרְא אֱלֹהִים וַיִּפְּלַעַל עַל צְנֹאֲרֵי וַיִּבְרָךְ עַל צְנֹאֲרֵי עוֹד". מיהו הבן שנהג כך עם אביו?
ב. בחוקי התורה מוזכר מקרה של בן המקלל את אביו ואימו. מהו עונשו של בן זה?

תשובה:

- א. יוסף
"וַיִּאָסֶר יוֹסֵף מִרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיִּרְא אֱלֹהִים וַיִּפְּלַעַל עַל צְנֹאֲרֵי וַיִּבְרָךְ עַל צְנֹאֲרֵי עוֹד" (בראשית מו, 29)

- ב. עונש מוות
"וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת: " (שמות כא, 17)

סרטון רביעי: כיבוד הורים

שאלה 2:

מסופר על בן שפגע בכבודו של אביו: "וַיִּרְא [...] אֶת עֲרֹנֹת אָבִיו וַיִּגֵּד לְשֵׁנֵי אָחִיו בַּחוּץ".

א. מיהו הבן שעליו מדובר?

ב. מהי הקללה שקילל האב כאשר גילה את אשר נעשה?

תשובה:

א. חם

ב. חם קולל שבנו, כנען, יהיה עבד לאִחִיו

"וַיִּרְא חָם אָבִי כְנָעַן אֶת עֲרֹנֹת אָבִיו וַיִּגֵּד לְשֵׁנֵי אָחִיו בַּחוּץ : וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת
הַשְּׂמָלָה וַיְשִׁימוּ עַל שְׂכָם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי כֵּן וַיִּכְסּוּ אֶת עֲרֹנֹת אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם
אַחֲרֵי כֵּן וְעֲרֹנֹת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ : וַיִּיקֶץ נֹחַ מֵיֵינוֹ וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן
וַיֹּאמֶר אַרְוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאָחִיו : " (בראשית ט, 22-25)

סרטון רביעי: כיבוד הורים

שאלה 3:

אב האשים את בתו שסייעה לאויבו להימלט: "למה ככה רמיתני ותשלחי את איבי
נימלט?"

א. מיהי הבת?

ב. כיצד סייעה הבת לאויבו של אביה להימלט?

תשובה:

א. מיכל

ב. היא הורידה אותו מבעד לחלון

"וישלח שאול מלאכים אל בית דוד לשמרו ולהמיתו בפקר ותגד לדוד מיכל אשתו
לאמר אם אינך ממלט את נפשך הלילה מחר אתה מומת: ותד מיכל את דוד בעד
החלון וילך ויברח נימלט: ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה ואת כביר
העזים שמה מראשתיו ותכס בפגד: וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד ותאמר
חלה הוא: וישלח שאול את המלאכים לראות את דוד לאמר העלו אתו במטה אלי
להמתו: ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטה וכביר העזים מראשתיו: ויאמר
שאול אל מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את איבי נימלט [...]:" (שמואל א יט, 11-17)

סרטון חמישי: שבת

שאלה 1:

אלוהים ציווה על בני ישראל לא ללקט מן המן, מזון המסע, בשבת: "שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקְטְטוּהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לֹא יִהְיֶה בוֹ". (שמות טז, 26)

- א. מדוע קראו בני ישראל ללחם שה' המטיר עליהם משמים בשם "מן"?
- ב. ה' מצווה על העם לשמור מלוא העומר מן, משמרת לדורות. באיזה כלי שמרו את המן?

תשובה:

- א. הם קראו למן בשם זה כי לא ידעו מה הוא ("מן הוא")
- ב. בצנצנת

"וַיִּקְרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מֶן הוּא כִּי לֹא יָדָעוּ מַה הוּא [...]":
(שמות טז, 15)

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' מֵלֵא הָעֶמֶר מִמֶּנּוּ לְמִשְׁמַרְתְּ לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן יִרְאוּ אֶת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בְּמִדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קַח צִנְצָנֹת אַחַת וְתֵן שָׁמָּה מֵלֵא הָעֶמֶר מֶן וְהִנֵּחַ אֹתוֹ לְפָנַי ה' לְמִשְׁמַרְתְּ לְדֹרֹתֵיכֶם: " (שמות טז, 32-33)

סרטון חמישי: שבת

שאלה 2:

חוקים וציוויים רבים נאמרו בקשר לשבת.

- א. בעת נדודי בני ישראל במדבר, הם מצאו איש שלא שמר את השבת. מה עשה האיש?
- ב. מה היה עונשו של האיש?

תשובה:

- א. האיש קושש עצים בשבת
- ב. האיש הוצא אל מחוץ למחנה ונרגם באבנים עד שמת

”וַיְהִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקִּשְׁשׁ עֵצִים בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת: וַיִּקְרִיבוּ אֹתוֹ
הַמִּצְאִים אֹתוֹ מִקִּשְׁשׁ עֵצִים אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וְאֶל כָּל הָעֵדָה: וַיִּנְיְחוּ אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר
כִּי לֹא פָרַשׁ מֶה יַעֲשֶׂה לוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ כְּגוֹם אֹתוֹ בְּאֲבָנִים
כָּל הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וַיִּצְיֵאוּ אֹתוֹ כָּל הָעֵדָה אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ
בְּאֲבָנִים וַיָּמָת כְּאִשׁוֹר צָנָה ה' אֶת מֹשֶׁה:” (במדבר טו, 32-36)

סרטון חמישי: שבת

שאלה 3:

מסופר על אישה שעוררה תמיהה משום שהלכה אל הנביא ביום חול: "מדוע את הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת".

- א. מיהו הנביא?
- ב. כיצד עזר הנביא לאישה?

תשובה:

- א. אלישע
- ב. הנביא החיה את בנה המת

"ויגדל הילד ויהי היום ניצא אל אביו אל הקצרים: ויאמר אל אביו ראשי ראשי ויאמר אל הנער שאהו אל אמו: וישאהו ויביאהו אל אמו וישב על ברפיה עד הצהרים וימת: ותעל ותשכבהו על מטת איש האלהים ותסגר בעדו ותצא: ותקרא אל אישה ותאמר שלחה נא לי אחד מן הנערים ואחת האתנות וארוצה עד איש האלהים ואשובה: ויאמר מדוע אתי (את) הלכתי (הלכת) אליו היום לא חדש ולא שבת ותאמר שלום:"

"ויבא אלישע הביתה והנה הנער מת משכב על מטתו: ויבא ויסגר הדלת בעד שניהם ויתפלל אל ה': ויעל וישכב על הילד וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו וכפיו על כפו ויגהר עליו ויחם בשר הילד: וישב וילך בבית אחת הנה ואחת הנה ויעל ויגהר עליו ויזוהר הנער עד שבע פעמים ויפקח הנער את עיניו:"

(מלכים ב ד, 18-26, 32-35)

סרטון שישי: חוזים

שאלה 1:

מסופר על אדם שהשביע אדם אחר: "שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ".

א. מי היה האיש שהתחייב בשבועה?

ב. מה היה תוכן השבועה?

תשובה:

א. עבד אברהם / אליעזר

ב. לקחת אישה ליצחק

"ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי: ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבם: כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק:" (בראשית כד, 2-4)

סרטון שישי: חוזים

שאלה 2:

דוד התעקש לקנות מקום מסוים ולא לקבלו חינם: "ויאמר המלך [...] לא פי קנו אקנה מאותך במחיר [...]"

- א. למי שייך המקום שדוד רצה לקנותו?
- ב. לשם מה רצה דוד לקנות את המקום?

תשובה:

- א. לארונה היבסי
- ב. להעלות עולות / לעצור את המגפה / לבנות מזבח (מספיק לציין אחת מהתשובות)

"ויאמר ארונה מדוע בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את הגרן לבנות מזבח לה' ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעלה והמרגים וכלי הבקר לעצים: הכל נתן ארונה המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך ה' אל ה' ירצך: ויאמר המלך אל ארונה לא פי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה לה' אלהי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים:" (שמואל ב כד, 21-24)

סרטון שישי: חוזים

שאלה 3:

מסופר על אנשים שאישה אחת ערכה איתם חוזה בשבועה:

”וַעֲתָהּ הִשְׁבְּעוּ נָא לִי בַה' כִּי עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חֶסֶד [...] וַיִּנְתְּתֶם לִי אוֹת אֲמַת”.

א. מיהי האישה?

ב. מה נשבעו לה האנשים?

תשובה:

א. רחב

ב. הם נשבעו שיצילו אותה ואת בני משפחתה בעת כיבוש יריחו

”וַעֲתָהּ הִשְׁבְּעוּ נָא לִי בַה' כִּי עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חֶסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם אִתָּם עִם בֵּית אָבִי חֶסֶד וַיִּנְתְּתֶם לִי אוֹת אֲמַת: וְהִחִיתֶם אֶת אָבִי וְאֶת אִמִּי וְאֶת אַחִי וְאֶת אַחֹתִי (אֲחִיּוֹתִי) וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת נַפְשֵׁינוּ מִמָּוֶת:” (יהושע ב, 12-13)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים

השלב השני

משחק מחשב

על נושאים שונים בתנ"ך: מבתיים ועד מאכלים...

בכל קטגוריה 4 שאלות. יש לענות על כל השאלות בתוך 60 שניות.
כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.
תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את הנבחן/ת ב-20 נקודות.

בראשית כז, 27	יצחק	"וַיִּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ" - מיהו המברך?	1. ברכות
שמואל ב ב, 5	הם קברו את שאול ובניו	איזה חסד עשו אנשי יבש גלעד שבגיננו זכו מדוד לברכה: "בְּרָכִים אַתֶּם לַה'"?	
רות ב, 4	בועז	הוא אמר: "ה' עִמָּכֶם", והם ענו לו: "יְבָרְכֶךָ ה'". מיהו המברך?	
מלכים ב ד, 29	אלישע	"כִּי תִמְצָא אִישׁ לֹא תְבָרְכֵנוּ וְכִי יְבָרְכֶךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֵנוּ". מי הורה לא לברך?	

בראשית מז, 20	יוסף	מי קנה את כל אדמת מצרים עבור פרעה?	2. חקלאות
בראשית ד, 3	קין	מיהו האדם הראשון שהביא מנחה לאלוהים מפרי האדמה?	
מלכים א כא, 2	אחאב	מי ביקש לקנות שטח חקלאי שיהיה לו לגן ירק?	
שמואל א יב, 17	שמואל	מי גרם בעת מנהיגותו לירידת גשם בימי קציר חטים?	

בראשית כז, 43	רבקה	מי הציעה לבנה לברוח לחרן?	3. בריחות
שמואל ב טו, 23	דוד	"[...] עלה במעלה הזיתים עלה ובוכה [...] והוא הלך יָחַף [...]:" מיהו הבורח?	
יונה א, 10	יונה	"כי ידעו האנשים כי מלפני ה' הוא בָּרַח." מיהו הבורח?	
שמואל ב יג, 37	אבשלום	בָּרַח אֶל תְּלָמִי בֶן עֲמִיחֹר (עמיהוד) מֶלֶךְ גָּשׁוּר. מיהו הבורח?	

רות א, 20	נעמי	מי ביקשה שלא יקראו לה בשמה אלא בשם "מרא"?	4. שמות
בראשית ל, 18	יששכר	"נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר נָתַתִּי שְׂפָחָתִי לְאִישִׁי [...]" זהו פירוש שמו של...	
מלכים א טז, 24	שמרון	איזו עיר נקראה על שם שמר?	
בראשית כג, 8	חנוך	מהו שם העיר שבנה קין?	

בראשית מד, 18	יהודה	מי מן האחים <u>ניגש אל יוסף</u> לאחר גילוי הגביע אצל בנימין?	5. מנהיגות
מלכים א יא, 27-6	ירבעם	מי היה ממונה על כל סבל בית יוסף?	
במדבר כז, 18	יהושע	על מי נאמר "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בו"?	
מלכים ב כד, 17	נבוכדנאצר/ מלך בבל	מיהו המלך ששינה את שמו של מתניה לצדקיהו?	

מלכים א יט, 4	אליהו	"וְהוּא הֵלַךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֶתֶם אֶחָת (אֶחָד)". מיהו ההולך?	6. מסעות
בראשית יא, 2	מגדל בבל	"וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם וַיִּמְצְאוּ בְקֶעֶה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר". מה בנו האנשים בבקעה?	
בראשית לז, 17	אחי יוסף	"וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה". מי הם הנוסעים?	
במדבר יב, 15	למרים	"וַיִּהְיֶה לֹא נֹסֵעַ עַד הָאָסֶף [...]". למי חיכה העם?	

בראשית ג, 20	חיה	מי הייתה אָם כל חי?	7. נשים
שמואל ב ו, 16	מיכל	מי בָּזָה לדוד בלָּבָה?	
מלכים א טז, 31	איזבל	מיהי בתו של מלך צידונים?	
שמואל ב ג, 2	אָחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית	מיהי אימו של אמנון בן דוד?	

שמואל א יא, 2	נחש העמוני	מי איים על אנשי יִבֶשׂ גלעד בנקירת עין ימין?	8. מלחמות
שמואל א לא, 8	בהר הגלבווע	היכן נפלו שאול ושלושת בניו?	
יהושע ז, 4	עי	המלחמה בעיר זו נכשלה בגלל חטאו של עֵכָן. באיזו עיר מדובר?	
מלכים ב, פרק ג	מישע מלך מואב	מיהו המלך שבו נלחמו יחדיו יהורם מלך ישראל, יהושפט מלך יהודה ומלך אדום?	

שמואל ב יב, 1	נתן	מיהו הנביא שאמר את משל כבשת הרש?	9. נביאים
במדבר יא, 27	אלדד ומידד <i>(הזכרת שם אחד מזכה במלוא הנקודות)</i>	מי התנבאו במחנה?	
מלכים ב כ, 11	ישעיהו	מיהו הנביא שהשיב את הצל אחורנית כאות מה'?	
מלכים ב יד, 25	יונה בן אמתי	מי היה נביא מגת חפר?	

שמות א, 15	שפרה ופועה <i>(הזכרת שם אחד מזכה במלוא הנקודות)</i>	איך קראו למיילדות העבריות?	10. מקצועות
יונה א, 5	המלחים	מי הטילו "אֶת הַפְּלִים אֲשֶׁר בְּאֵינָה" אל הים?	
שמואל ב ח, 17	כֹּהֲנִים	צְדוֹק בֶּן-אֲחִיטוֹב וְאֲחִימֶלֶךְ בֶּן-אֲבִיתָר שִׁמְשׁוּ בַמִּלְכוּת דָּוִד כ...?	
בראשית ד, 22	לֹטֵטֶשׁ חֲרֹשׁ נְחֹשֶׁת וּבְרָזָל	מה היה מקצועו של תובל קין?	

בראשית ג, 4	מעלה התאנה	ממנו נתפרה החגורה הראשונה	11. צומח
בראשית ט, 20	כרם	מה נטע נוח לאחר שיצא מן התיבה?	
מלכים ב ד, 39	לנזיד של בני הנביאים	לנזיד של מי הוכנסו פקעות שדה?	
יהושע ט, 26	הגבעונים	מי הפכו להיות חֲטָבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לעדה?	

מלכים ב כה, 25	ישמעאל בן נתניה	מי רצח את גדליהו בן אחיקם?	12. בגידות
שמואל ב יח, 14	יואב בן צרויה	מי הוא שר הצבא שהתבקש לא להרוג את בן המלך ולבסוף הרגו?	
שמואל א כ, 30	יהונתן	מי כונה "בֶּן-נְעֻת הַמְּרִדוֹת"?	
מלכים א טז, 8	עתליה	מי צעקה "קָשָׁר קָשָׁר"?	

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים

"גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל בְּרֶךְךָ" (תהלים קיב, 2)

השלב השלישי

שלב השאלה הזוהה

שאלות בנושא גיבורים

בחלק זה יישאלו המתמודדים שבע שאלות זהות בכתב. המתמודדים יכתבו את תשובתם על לוח מחיק, ויציגו אותה לשופטים. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-14 נקודות. הגבלת זמן: למתמודדים יהיו לכל היותר 60 שניות להשיב על השאלה.

1. שאלה: מי היה גיבור ציד לפני ה'?

תשובה: נמרוד

מקור: "הוא הָיָה גִבּוֹר צֵיד לְפָנֵי ה' עַל כֵּן יֵאמָר כְּנַמְרֹד גִּבּוֹר צֵיד לְפָנֵי ה'":
(בראשית י', 9)

2. שאלה: לאיזה מנהיג נאמר "רָאָה נְתַתִּי בְיָדְךָ אֶת-יְרִיחוֹ וְאֶת מְלָכָהּ גִּבּוֹרֵי הַחַיִּל"?

תשובה: יהושע

מקור:

וַיֵּאמֶר ה' אֶל-יְהוֹשֻׁעַ רָאָה נְתַתִּי בְיָדְךָ אֶת יְרִיחוֹ וְאֶת מְלָכָהּ גִּבּוֹרֵי הַחַיִּל.
(יהושע ו', 2)

3. שאלה: מי היה "יָדַע נַגַּן וְגִבּוֹר חַיִּל וְאִישׁ מְלַחֲמָה וְנָבוֹן דְּבַר וְאִישׁ תֹּאֵר"?

תשובה: דוד

מקור: "[...] הִנֵּה רָאִיתִי בֶן לְיֹשֵׁי בֵּית הַלְחָמִי יָדַע נַגַּן וְגִבּוֹר חַיִּל וְאִישׁ מְלַחֲמָה וְנָבוֹן דְּבַר וְאִישׁ תֹּאֵר וְהוּא עָמוּ": (שמואל א' 18, 18)

4. שאלה: על איזו עיר נאמר שהייתה עיר גדולה "וְכָל אֲנָשֵׁיהָ גִבּוֹרִים"?

תשובה: גבעון

מקור: "וַיִּירָאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גְּבֻעוֹן כְּאֶחַת עָרֵי הַמְּמֻלָּכָה וְכִי הִיא גְּדוֹלָה מִן הָעֵי וְכָל אֲנָשֵׁיהָ גִבּוֹרִים": (יהושע י', 2)

5. שאלה: מי היה גיבור חיל מצורע?

תשובה: נעמן

מקור: "וַיַּעֲמֵן שָׂר צָבָא מֶלֶךְ אַרְם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לְפָנָי אֲדֹנָיו וַיִּשָּׂא פָנָיִם כִּי בֹ נָתַן ה' תְּשׁוּעָה לְאַרְם וְהָאִישׁ הָיָה גִבּוֹר חֵיל מְצַרְעַע:" (מלכים ב ה, 1)

6. שאלה: "כי שם נגעל מגן גבורים". מיהו הגיבור בעל המגן?

תשובה: שאול

מקור: "[...] כִּי שָׁם נִגְעַל מִגֵּן גִּבּוֹרִים מִגֵּן שְׂאוּל בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשֵׁמֶן:" (שמואל ב א, 21)

7. שאלה: בתקופתו של איזה מלך גלו כל השרים וכל גיבורי החיל?

תשובה: בתקופת המלך יהויכין

מקור: "וַיֵּצֵא יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְאִמּוֹ וְעַבְדָּיו וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בַּשָּׁנָה שְׁמִנָּה לְמַלְכוֹ: [...] : וְהִגְלָה אֶת כָּל יְרוּשָׁלַם וְאֶת כָּל הַשָּׂרִים וְאֶת כָּל גִּבּוֹרֵי הַחֵיל עֶשְׂרֵה (עֶשְׂרֵת) אֲלָפִים גּוֹלָה וְכָל הַחֶרֶשׁ וְהַמְסָגֵר לֹא נִשְׂאָר זֹלַת דָּלַת עִם הָאָרֶץ:" (מלכים ב כד, 12, 14)

8. שאלה: למי נאמר: "כי ידע כל ישראל כי גבור אביך ובני חיל אשר אתו"?

תשובה: לאבשלום

מקור: "ויאמר חושי אל אבשלום לא טובה העצה אשר יעץ אחיתפל בפעם הזאת: ויאמר חושי אתה ידעת את אביך ואת אנשיו כי גברים הם ומרי נפש הם כדב שכול בשדה ואביך איש מלחמה ולא ילין את העם: [...] והוא גם בן חיל אשר לבו כלב האריה המס ימס כי ידע כל ישראל כי גבור אביך ובני חיל אשר אתו:" (שמואל ב יז, 10-7)

9. שאלה: מהו שמו של הגיבור שידו דבקה אל החרב?

תשובה: אלעזר

מקור: "ואתרו אלעזר בן דדי (דדו) בן אחי בשלשה גברים (הגברים) עם דוד בקרפם בפלשתים נאספו שם למלחמה ויעלו איש ישראל: הוא קם ויך בפלשתים עד כי יגעה ידו ותדבק ידו אל החרב [...]" (שמואל ב כג, 10-9)

10. שאלה: מי היה גיבורם של הפלשתים?

תשובה: גליית

מקור: "ויך דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה מתערה וימתתהו ויכרת בה את ראשו ויראו הפלשתים כי מת גבורם וינסו:" (שמואל א יז, 51)

11. שאלה: מי אמר: "עם חסיד תתחסד עם גבור תמים תתמם"?

תשובה: דוד

מקור: "וינבך דוד לה' את דברי השירה הזאת ביום הציל ה' אתו [...]: עם חסיד תתחסד עם גבור תמים תתמם:" (שמואל ב כב, 1, 26)